

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2015. április

HÍREK

Megmenekült a Gemenc leghosszabb mellékága

A 2015. március 30-án lezárt műszaki átadással hivatalosan is befejeződött a Rezáti-Duna megmentését célzó beruházás kivitelezési szakasza, melynek során a Gemenci Tájegység egyik legszebb Duna-mellékágából csaknem 200.000 köbméter üledéket távolítottak el a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság megbízásából.

A Nemzeti Park szívében, védett természeti területen található mellékág medre eredeti méretének tizedére zsugorodott keletkezése, a mintegy százhusz éve történt érsekcsanádi kanyarulat átvágás óta. A valamikori főmeder feltöltődése napjainkra olyan méretű zátonyok kialakulásához vezetett a mellékág felső szakaszán, melyek már közepes vízállásnál is megakadályozták a víz folyamatos áramlását a Rezáti-Dunában. A meder elzáródása az áramló vizet kedvelő értékes, védett fajok (pl. a leánykoncér) eltűnését eredményezte volna, ezért a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság – mint a Gemenc természetvédelmi kezelője – a Környezet és Energia Operatív Program keretében megvalósította a Duna magyarországi szakaszának eddigi legnagyobb volumenű élőhelyrehabilitációs projektjét a veszélybe került természeti értékek és a gemenci ártéri élővilág sokszínűségének megőrzése érdekében.

A munkálatok során több száz uszálynyi hordalékot szállítottak ki a mellékágból, melynek mederből történő kiemelésén tucatnyi munkagép dolgozott fél éven keresztül. A kitermelt mederanyag a Duna hordalékháztartásának javítása céljából a főágba került vissza.

A több mint félmilliárd forintból megvalósított mederkotrás eredményeként a Rezáti-Duna megmenekült a felső szakaszát fenyegető teljes elzáródástól, a mellékág, és a rajta keresztül fokokon feltöltődő ártéri vízrendszerek (Lassi tavak, Malomtelelő, Decsi-Nagy-Holt-Duna, Zsubrik-tó, Janika-tó, Keszeges-tó) összeköttetése az élő folyóval hosszú évtizedekre biztosítva lett. Ehhez a mederfenék átlagosan két méterrel való süllyesztésére volt szükség, hogy a víz már alacsony (a bajai vízmércén mért 100 cm-es) vízállás esetén is át tudjon folyni a mellékág teljes hosszán. Mivel a térség legkedveltebb vízitúra célpontja így az aszályos nyári időszakban is végigevezhető marad, a növény- és állatvilágon kívül a természetjárók is élvezhetik az elkészült munka eredményét. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság nevében ezúton is szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik segítették munkánkat és türelemmel viselték az kivitelezéssel járó esetleges kényelmetlenségeket. Élvezzék a megóvott természetes környezet szépségét és segítsenek hosszú távú megőrzésében!

Miniszteri elismerő oklevelet kapott a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság két munkatársa

Dr. Fazekas Sándor miniszter úr a Föld Napja alkalmából kitüntetésekkel adta át a természetvédelem területén dolgozóknak:

Dr. Vránics Évának, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság jogtanácsosának, a földhaszonbérleti szerződések pályázatainak zökkenőmentes lebonyolítása területén végzett munkája elismeréseként.

Bédi Károlynak, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság gépjárművezetőjének, gondnoknak, az igazgatósági munkát kiszolgáló, 2,5 millió km-es balesetmentes gépjárművezetés és két évtizedes gondnoki munkája elismeréseként.

A természet menedékei a Duna mentén

Zsirmon Réka és Kudich Zsolt fotográfusok 2014-ben végiglátogatták a DanubeParks hálózat védett területeit, művészi felvételeken örökítették meg a szebbnél szebb vízparti tájakat. A művészi igényű felvételekből 2015. április 14-én nyílt kiállítás Brüsszelben, „Nature's Havens on the Danube” címmel. A megnyitón Grigore Baboianu, a DanubeParks hálózat alelnöke gratulált a két fotográfusnak, és felhívta a figyelmet a Duna menti védett területek – nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek – „a természet oázisai” megőrzésének fontosságára, melyhez a hálózat jelentős mértékben hozzájárulhat.

Megmenekült két rétisas

Április 22-ére virradóra egy vékényi sportvadász értesítette a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálatát, hogy talált egy legyengült, láthatóan beteg rétisasst. Kollégánk a helyszínre érkezve a tünetek alapján megállapította, hogy a madár valószínűleg karbofurán mérgezést szenvedett. A madár a gyors elsősegélynek és a szakorvosi ellátásnak köszönhetően túlélte a mérgezést. A természetvédelmi őr ezután a mérgezés helyszínét átfésülte, esetleges további áldozatok után kutatva, és talált is egy újabb mérgezett rétisasst. A gyors és szakszerű beavatkozásnak köszönhetően az a madár is túlélte a mérgezést. A rétisasokat április 27-én délelőtt szabadon engedték Vékényben. Az ügyben rendőrségi eljárás is indul.

Folytatódik a nyereményjáték az Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum látogatóinak

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság játékra invitálja az Abaligeti-barlang és a Denevérmúzeum látogatóit. A barlangi szakvezetéses séta és a múzeum meglátogatása során rengeteg új, érdekes információval lehetnek gazdagabbak az érdeklődők. Aki szeretne részt venni a játékban és a nyereménysorsoláson, nincs más dolga, mint a barlang pénztáránál, vagy a Denevérmúzeumban elkérni egy pályázati lapot, helyesen kitölteni, majd leadni az Abaligeti-barlang pénztárában vagy a Denevérmúzeum épületében!

A helyes válaszlapok kitöltői között a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság ajándécsomagjait sorsoljuk ki. A játék időtartama: 2015. március 15. - június 19. A nyertesek sorsolása 2015. június 20-án, szombaton történik meg, az ajándécsomagokat postai úton küldjük el a nyerteseknek.

EMBER ÉS TERMÉSZET

Fontos tudnivaló, ha bagolyfiókát találunk

A baglyok a korai fészkelők közé sorolhatók, általában áprilisban már tojasos fészük van. Fészket azonban nem építenek, rendszerint korábbi szarka- vagy varjúfészket foglalnak el, és abba rakják 4-6 tojasukat. Azt kevesen tudják, hogy a baglyok fészekhagyók, tehát a fiókák még azelőtt elhagyják a fészket (kb. háromhetes korukban), mielőtt a tollazatuk teljesen kifejlődne, és egyáltalán repülni tudnának. Ilyenkor a közeli bokrok között bujkálnak, majd a sötétedést követően hangjukkal behívják a szülő madarakat, amelyek megetetik őket. Egy hónapos koruk után tudnak csak repülni, és még néhány hét, amíg önállóak lesznek. Sajnos gyakori jelenség, hogy a fészket elhagyó, egyébként még pelyhes fiókát megtalálják (gyerekek, felnőttek egyaránt) és kellő ismeret hiányában hazaviszik.

Othton megpróbálják felvágottal, macskaeledellel megetetni (rosszabb esetben kenyérral, szalonnával, darával). Ezek a kisbaglyok általában 1-2 napon belül elpusztulnak. Amikor „árván maradt” baglyot találunk, akkor a számára legbiztosabb mód, ha a legközelebbi sűrű bokorra vagy fára feltesszük (így a kutyák, macskák okozta veszélyeket is kiküszöböljük). Ilyenkor jó eséllyel az éjszaka leple alatt a szülő madaraktól megkapja a megfelelő táplálékot is.

További részletek, fotókkal: http://www.ddnp.hu/index.php?pg=news_111_2176

PROGRAMAJÁNLÓ

Európai Nemzeti Parkok Napja

1909. május 24-én alakultak meg az első európai nemzeti parkok, egyszerre kilenc Svédországban. Az EUROPARC Szövetség kezdeményezésére 1999 óta ennek emlékére minden év május 24-én ünneplik az európai nemzeti parkok napját. A nap „a nemzeti parkok és egyéb védett területek célkitűzéseire és jelentőségére kíván ráébreszteni” és „igyekszik minél szélesebb társadalmi támogatást szerezni a természetvédelem ügyének”. A nap alkalmából a nemzeti parkok különféle programokkal mutatják be tevékenységüket, védett értékeiket. *(Forrás: Wikipédia)*. A jeles naphoz természetesen a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság is csatlakozik két túrával, május 23-án.

A Fehér tündérróza túrán a résztvevők megismerkedhetnek a Barcsi Borókás élővilágával, felkeresik a fokozottan védett Nagyberék láptavat, amelyen megfigyelhető a láptó szinte teljes felszínét elborító fehér tündérróza. Emellett meg lehet tekinteni néhány, a lápokban előforduló védett növényfajt (tőzegpáfrány, fűzlevelű gyöngyvessző). Lehetőség nyílik a láptó szélén elhelyezkedő madármegfigyelő kunyhóból vízimadarak megfigyelésére is, látható nagy kócsag, szürke gém vagy fokozottan védett cigányréce. Találkozási pont: Barcsi Borókás parkolója (6-os sz. főút 253 km-szelvény), időpont: május 23., 10.00 óra. A túra hossza 5-6 km, időtartama 3-4 óra. A részvételi díj: 500 Ft/fő.

A Túra az Ős-Dráva Látogatóközpont tanösvényein elnevezésű programon a résztvevők szakvezetéssel tekinthetik meg a látogatóközpont kiállítását, majd a Hagyományos gazdálkodás tanösvényen a régi ormánsági állattartás, rétgazdálkodás, gyümölcstermesztés, méhészkedés, kosárfonás, a fűszer- és gyógynövénytermesztés eszközeit és szakmai fortélyait ismerhetik meg. Az Ős-Dráva tanösvényen megtett séta során a régi tájhasználatról, a folyószabályozásról és következményeiről szerezhetnek ismereteket az érdeklődők. Helyszín: Ős-Dráva Látogatóközpont, Szaporca, időpont: május 23., 10.00 óra. A túra hossza, időtartama: kb. 4 km, 4-5 óra. A részvételi díj: 1500 Ft/fő.

Séták a Nagyharsányi Szoborparkban művészettörténész vezetésével – májusban is!

A Nagyharsányi Szoborparkban tett sétán a műalkotások szimbólumait, a szobrok keletkezésének körülményeit 1-1,5 óra időtartamú vezetésen ismerhetik meg az érdeklődők. Időpontok: május 16., május 30. Találkozás a szoborpark bejáratánál 10.00 órakor.

A Nagyharsányi Szoborpark története 1967-ig nyúlik vissza. A kezdeti években hazai pályakezdő művészeket hívtak meg, majd később külföldi szobrászok is bekapcsolódtak az alkotó munkába. A környékből származó kőből, a lehető legtágabb műteremben, a szabad ég alatt készült művek szinte életre kelnek a szoborparkban, a felhagyott kőbánya a műalkotások igazi otthonává vált. A közel 130 szobor többsége nonfiguratív: magányos tömbök, csavart oszlopok, furcsa bálványok, óriások játékszereire emlékeztető kövek. Némelyik a látogatóktól kapott nevet, ilyen például a Villányi Vénusz, a Kolumbusz tojása, vagy az Emlék.

A részvételi díj (mely a belépő árát is tartalmazza): 800 Ft/fő, 10 éves korig ingyenes. További információ a Szoborparkról: www.ddnp.hu/szoborpark, <http://facebook.com/szoborpark>.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programjai 2015. májusban és június elején

Május 2.: Hajnal Bédában

A hajnali program során az ártéri tanösvény bejárásával gyönyörködhetünk a bédai erdő lenyűgöző növény- és állatvilágában. A felkelő nap fényében fantasztikus képeket készítve szakvezető segítségével járhatjuk be a területet. A fotózás mellett megismerkedhetünk az ártér működésével, ízelítőt kaphatunk az árvizek és az ártéri gazdálkodás összefüggéseiről, őseink életmódjáról. A tanösvény mentén, Magyarország egyik legnagyobb ártéri legelőjén megtekinthető a ridegtartású, védett és őshonos szürkemarha gulya. Helyszín, időpont: Kölked határában, a Nagypartosi tanösvény indító táblája a Duna-töltésen (Tojtai lejáró), 5.00 óra. A túra hossza, időtartama: 5 km, 3-4 óra; a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Május 5.: DDNP Klub

Delfinkaland Egyiptomban – Temesi Andrea diavetítéses előadása

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra. Ingyenes program.

Május 6.: ABC-séta a Pintér-kertben

A foglalkozás során a kisiskolások megismerhetik, illetve átismételhetik az ABC betűit a Pintér-keti fajok segítségével. Helyszín, időpont: Pintér-kert Arborétum, 10.00 óra. A program időtartama: 1 óra. Részvételi díj: 300 Ft/fő

Május 9.: Erdőlakó madarak nyomában

A szakvezetéses séta során bepillantunk az erdőlakó madarak rejtett életébe és megismerhetjük a terület természeti értékeit. A túra után lehetőség nyílik a vár és a benne található kiállítás megtekintésére is. Helyszín, időpont: Magyaregregy, Méré-vár parkolója, 7.00 óra. A túra hossza, időtartama: 3 km, 3 óra. Részvételi díj: 500 Ft/fő.

Május 9.: Madarak és Fák Napja

A programon a látogatók megismerhetik az ártér madár- és fafajait, valamint madarász szakember segítségével ellenőrizhetik a látogatóközpont környékén található madárodúkat. Helyszín: Ős-Dráva Látogatóközpont, Szaporca. Időpont: 10.00 óra. A program időtartama 2-3 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Május 12.: Rejtett világok

A mélységek titkai 2.: Élet a tengerek mélyén, s legmélyén – Temesi Andrea diavetítéses előadása
Az előadás-sorozat rejtett, titkos világokat tár fel, amelyek az emberi szem számára láthatatlanok, mégis számtalan csodát rejtenek. Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra. Ingyenes program.

Május 16.: Művészet a természetben

Szabadtéri tárlatvezetés a Nagyharsányi Szoborparkban művészettörténész kalauzolásával.
A Szársomlyó egykori kőfejtőjében 1967-ben létesítettek alkotótelepet fiatal pécsi szobrászművészek, majd később külföldi művészek is bekapcsolódtak az alkotó munkába. A környékből származó kőből, a szabad ég alatt készült művek szinte életre kelnek a szoborparkban. A szobrok többsége nonfiguratív: magányos tömbök, csavart oszlopok, furcsa bálványok, óriások játékszereire emlékeztető kövek. Helyszín, időpont: Nagyharsányi Szoborpark, 10.00 óra. A séta hossza, időtartama: 1 km, 1 óra. Részvételi díj: 800 Ft/fő, 10 éves korig ingyenes.

Május 16.: Ébredő természet – túra a tavasz utolsó napjaiban

A Nyéki Holt-Duna tanösvényen és a Nyéki Holt-Duna mögötti területen, az egykori Duna mederben kialakult nádasos-zsombékos részen fedezzük fel az ébredő természet csodáit.

Helyszín, időpont: Pörböly gátörház, 10.00 óra. A túra hossza, időtartama: 8 km, 4 óra. Részvételi díj: 500 Ft/fő.

Május 23.: Hősök Napja a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyen

Helyszín, időpont: Mohácsi Nemzeti Emlékhely, Mohács-Sátorhely, 10.00 óra

Május 23.: Fehér tündérrózsza túra a Barcsi Borókásban – Jelvénygyűjtő túra

A túrán megismerkedhetünk a Barcsi Borókás élővilágával, felkeressük a fokozottan védett Nagyberék láptavat, amelyen megfigyelhetjük a láptó szinte teljes felszínét elborító fehér tündérrózsát. Emellett megismerkedhetünk néhány, a lápokban előforduló védett növényfajjal (tőzegpáfrány, fűzlevelű gyöngyvessző). Lehetőség nyílik a láptó szélén elhelyezkedő madármegfigyelő kunyhóból vízimadarak megfigyelésére is, láthatunk nagy kócsagot, szürke gémet vagy fokozottan védett cigányrécét. Helyszín, időpont: Barcsi Borókás parkolója (6-os sz. főút 253 km-szelvény), 10.00 óra. A túra hossza, időtartama: 5-6 km, 3-4 óra. Részvételi díj: 500 Ft/fő.

Május 23.: Túra az Ős-Dráva Látogatóközpont tanösvényein

A résztvevők szakvezetéssel tekinthetik meg a látogatóközpont kiállítását, majd a Hagyományos gazdálkodás tanösvényen a régi ormánsági állattartás, rétgazdálkodás, gyümölcsstermesztés, méhészkedés, kosárfonás, a fűszer- és gyógynövénytermesztés eszközeit és szakmai fortélyait ismerhetik meg. Az Ős-Dráva tanösvényen megtett séta során a régi tájhasználatról, a folyószabályozásról és következményeiről szerezhetnek ismereteket az érdeklődők. Helyszín: Ős-Dráva Látogatóközpont, Szaporca, időpont: 10.00 óra. A túra hossza, időtartama: kb. 4 km, 4-5 óra. A részvételi díj: 1500 Ft/fő.

Május 30.: Művészet a természetben

Szabadtéri tárlatvezetés a Nagyharsányi Szoborparkban művészettörténész kalauzolásával.

A Szársomlyó egykori kőfejtőjében 1967-ben létesítettek alkotótelepet fiatal pécsi szobrászművészek, majd később külföldi művészek is bekapcsolódtak az alkotó munkába. A környékből származó kőből, a szabad ég alatt készült művek szinte életre kelnek a szoborparkban. A szobrok többsége nonfiguratív: magányos tömbök, csavart oszlopok, furcsa bálványok, óriások játékszereire emlékeztető kövek. Helyszín, időpont: Nagyharsányi Szoborpark, 10.00 óra. A séta hossza, időtartama: 1 km, 1 óra. Részvételi díj: 800 Ft/fő, 10 éves korig ingyenes.

Május 30.: A régi Duna nyomában

Gemenc északi részén az egykori Duna medre és az élő Duna mentén vezet a kirándulás. Láthatjuk, hogy a szabályozás következtében miként változott meg a táj képe és a Duna folyása. Érintünk mellékágakat, élő folyót és holtágot egyaránt. A Forgó tónál vízimadár megfigyelésre nyílik lehetőség, de megtekintjük Gemenc egyik utolsó fás legelőjét, a Bezerédi síkot is. A túra során megismerhetjük Gemenc növény- és állatvilágát, a jellegzetes ártéri tájat. Javasolt távcsövet és szúnyogriasztó szereket hozni! Árvíz esetén a túra elmarad! Kérjük, hogy a túra előtt tájékozódjanak a DDNPI honlapján! Helyszín, időpont: Gemenc, Holt-Sió parkolója (N46°20'1.57" E18° 51'42.87"), 9.00 óra. A túra hossza, időtartama: 9 km, 6 óra. Részvételi díj: 500 Ft/fő.

Május 31.: Matula bácsi és Tutajos kalandjai a Boki- Dunánál

Bábos foglalkozás a gyerekeknek a Boki-Dunánál. Matula, az öreg halász bevezeti Tutajost a halászok mindennapi életébe. A program során a gyerekek bábok segítségével ismerkedhetnek meg a Duna menti tradicionális halászati eszközökkel és azok használatával. A bábozás után játékos feladatokkal és kézműves foglalkozással kerülünk közelebb a vízi élővilághoz. A programon való részvételhez előzetes bejelentkezés szükséges! Tel.: 30/846-6020. Helyszín, időpont: Boki-Duna, Erdőfűn haladva 1,5km-re (GPS: N45.900000 E18.780000), 10.00 óra. A program időtartama: 2 óra Részvételi díj: 500Ft/fő.

Június 3.: ABC-séta a Pintér-kertben

A foglalkozás során a kisiskolások megismerhetik, illetve átismételhetik az ABC betűit a Pintér-keti fajok segítségével. Helyszín, időpont: Pintér-kert Arborétum, 10.00 óra. A program időtartama: 1 óra
Részvételi díj: 300 Ft/fő.

Június 6.: Dunaszentgyörgyi láperdő túra – Jelvénygyűjtő túra

A túra során a Dunaszentgyörgyi láperdő TT természeti értékeit – égereket, füzeseket, kaszálókat – ismerhetik meg a résztvevők. Helyszín, időpont: Dunaszentgyörgy-Paks között a 6-os sz. főút mellett, Csámpa, 10.00 óra. A túra hossza, időtartama: 5 km, 3 óra. Részvételi díj: 500 Ft/fő

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG BEMUTATÓHELYEI

Pécs, Pintér-kert Arborétum

Pécs, Tettei Mészufa-barlang

Abaliget-barlang és Denevérmúzeum

Mohácsi Történelmi Emlékhely

Kölked, Fehér Gólya Múzeum

Boki-Duna, halászati bemutatóhely

Barcs-Drávaszentés, Dráva Kapu Bemutatóközpont

Szársomlyó

Nagyharsányi Szoborpark

Zselici Csillagoségbolt-park - Éjszakai túrák előre meghirdetett időpontokban - Éjszakai túrák igény szerint

---

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály

7625 Pécs, Tette tér 9.

Tel.: 72/518-221, 72/518-222

E-mail: wodtke@ddnp.kvvm.hu, komlos@ddnp.kvvm.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra "Hírlevél leiratkozás" tárgyú e-mailben! Köszönjük!